

Besparingsvoorstellen Bezuinigingsdialoog

t.b.v.
Witboek

**Thema Beheer leefomgeving
& Sport**

Gemeente Súdwest-Fryslân

Inhoudsopgave

1. Algemene terugblik

2. Tips vanuit het expertteam

3. Concrete voorstellen

1.	Verminderen aantal buurtsportcoaches	€	270.000
2.	Efficiënter inplannen bedrijfsauto's	€	50.000
3.	Uitbesteden onderhoud rotondes	€	36.000
4.	Prestatiebestek wegen	€	350.000
5.	Groenonderhoud in beheer kernen	€	440.000
6.	Heroverwegen extra sportsubsidie voor talenten	€	50.000
7.	Afschaffen sportsubsidies	€	49.000
<hr/>			
	<i>TOTAAL</i>	€	<i>1.245.000</i>
	Taakstelling:	€	1.000.000

4. Nog uit te werken voorstellen

8. Clustering sportverenigingen/accommodaties
9. LED-verlichting
10. Onderhoud gebouwen
11. Privatiseren zwembaden

Bijlagen

Reactienota interne organisatie gemeente Súdwest-Fryslân

1. Algemene terugblik

(door één van de experts)

Algemeen

In de dialoog gaan gemeente en burgers met elkaar in gesprek. Dat klopt ook: de gemeente is tenslotte de belangenbehartiger van de burgers.

De avonden waren gericht op besparingen, hebben het gewenste resultaat opgeleverd en kunnen alleen al daardoor als een succes worden betiteld. Gemeente SWF loopt hierin (in Friesland) voorop, het succes hiervan zal zeker het imago van SWF en Friesland ten goede komen.

Enkele aanvullende opmerkingen:

Belangen: iedere betrokkene, op elk niveau, heeft een belang. Dat geldt niet alleen voor de raadsleden en ambtenaren maar natuurlijk ook voor de experts. Dat hoort ook zo te zijn (illustreert betrokkenheid) en vertaalt zich bijv. nu al in het huidige beleid om lokale, commerciële partijen te betrekken in de dienstverlening. Door meer nadrukkelijk de regierol te gaan voeren moet beleidsmatig geformuleerd worden dat er maatregelen nodig zijn om belangenverstremming objectief te beoordelen. In de praktische vertaling hiervan moet dit leiden tot maatregelen voor binnen de processen van de gemeente.

Regierol: veel adviezen wijzen naar het versterken van de regierol van de gemeente. Passend hierbij zal de gemeente wel de verantwoordelijkheid behouden. Dat conflicteert niet, sterker nog: door taken over te dragen kunnen kosten en kwaliteit beter worden beheerst. In onze groep kwamen al mooie adviezen (rotondes, wegen) langs waarbij het vooral ook belangrijk is te leren van gemeenten die deze stap al succesvol hebben gezet.

Cultuurverandering: deze dialoog hoort bij een bredere cultuurverandering waarbij het doorbreken van oude denkpatronen ook een grote rol speelt. Burgers kunnen daarbij helpen. Daardoor volstaat een éénmalig initiatief als deze dialoog niet. Het advies is dan ook om dit structureel te maken en niet alleen gericht op besparingen.

Kennis delen: bij de besprekingen over de besparingen is veelvuldig geduid op het ophalen van kennis (nieuwe inzichten) bij andere gemeentes of ondernemers. Dat vraagt echter vooral een actieve benadering van verantwoordelijke ambtenaren en zal hun functie verrijken. Het advies is om dit beleidsmatig te stimuleren. Dit past ook bij het veranderen van een cultuur.

Regelgeving: vermindering van regelgeving is een tendens die overal zichtbaar is. Bij vermindering van regelgeving hoort een goede risicoanalyse. Het verminderen van landelijke dan wel Europese regelgeving (zoals aanbesteding) zal voor een gemeente onmogelijk zijn. Kritische signalen hierover behoren echter wel tot haar verantwoordelijkheid ! en zullen ook het kritisch beoordelen van de gemeentelijk regelgeving stimuleren.

Kansen: door de vraagstelling (“besparing”) is er geen aandacht geweest voor kansen voor de regio. Door gemeentelijke en maatschappelijke ontwikkelingen en de kennis van ondernemers dicht bij elkaar te brengen zullen er initiatieven ontstaan die wervend zullen zijn voor de regio en banen en inkomsten stimuleren. De groep gaf aan dat er hier nog mogelijkheden liggen.

- - - - -

Het expertteam van het thema Beheer leefomgeving & Sport bestond uit 26 personen. Met een tijdsinvestering van zes avonden kon niet iedereen elke avond bijwonen. De opkomst was als volgt:

	Groenboekfase	Witboekfase
Dinsdag 26 januari, Klameare Workum	23 personen	
Donderdag 4 februari, Klameare Workum	22 personen	
Woensdag 10 februari, Stadhuis Bolsward	19 personen	
Donderdag 10 maart, De Friese Poort Sneek		16 personen
Woensdag 16 maart, nieuwe Klameare Workum		17 personen
Woensdag 23 maart, nieuwe Klameare Workum		16 personen

2. Tips vanuit het expertteam

Evaluatie bezuinigingsdialoog door experts
Workum, 23 maart 2016

Verskillende experts hebben hun mening gegeven over het proces. De volgende opmerkingen zijn gemaakt:

Proces

- Het was een interessant proces. In het begin verliep het wat moeizaam, maar uiteindelijk leidde dit wel tot een heldere visie.
- De gemeente SWF krijgt een compliment omdat ze met dit experiment behoorlijk haar nek uitsteekt.
- Een expert had burgemeester Fred Veenstra (gemeente De Fryske Marren) horen zeggen: “ik kijk met argusogen toe hoe dit afloopt. Als dit goed afloopt, gaan wij dit ook doen.”
- Houd bij bezuinigingen altijd in je achterhoofd wie je benadeelt. Gelukkig is er wel heel genuanceerd gedacht in de groep en waren alle belangen vertegenwoordigd.
- ‘Samen’ en de ‘betrokkenheid van de Mienskip om te ontwikkelen’, worden gezien als rode draad in het proces. Toch vond een enkeling de procedure te omslachtig.

Interne organisatie Súdwest-Fryslân

- De rol van het ambtelijk apparaat (met name in de witboekfase) viel tegen. Ambtenaren zijn achter gebleven in het proces. De ambtenaar redeneert vanuit zijn eigen (en huidige) situatie. De ambtenaar mag reacties op voorstellen niet invullen voor de politiek, maar dat gebeurt wel. De politiek hoort te bepalen of een voorstel haalbaar is, de ambtenaar kan hooguit feitelijke informatie geven;
- Tip: ambtenaren eerder meenemen in het proces. Het was goed geweest als de ambtenaren ook het proces van het groenboek doorgemaakt hadden. Nu gaan ambtenaren verdedigen. Dat is niet de bedoeling. Denk ook aan de woorden van Pieter Winsemius. De experts moeten wel serieus genomen worden;
- Winsemius had z'n verhaal voor alle ambtenaren moeten houden. De ambtenaren zijn erg behoudend en spreken voor eigen parochie;
- Het ambtelijk apparaat zal een omslag moeten maken in het denken.

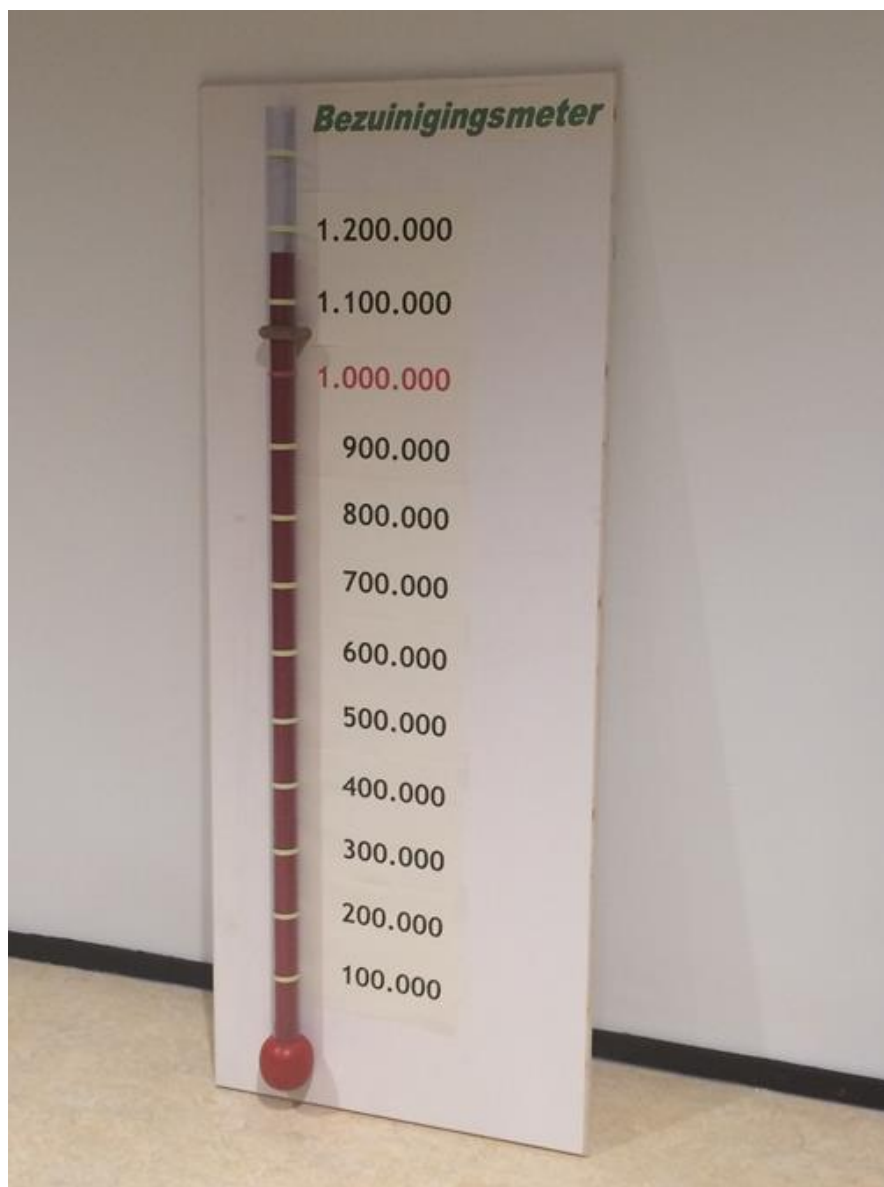
Communicatie

- Een stuk communicatie richting de bevolking over bedragen is ook belangrijk;
- Het is aan te raden om (de groenboekvisies en) het witboek uitgeprint ter beschikking te stellen aan o.a. de raadsleden.

Duurzaamheid

- In de visie staat dat duurzaamheid de rode draad vormt. Dat ontbreekt nu een beetje in de voorstellen. Maak van 1+1: 3. Houd de stip op de horizon in de gaten. Breng betrokkenheid van de eigen bevolking teweeg door alleen te faciliteren;

- Hoe kunnen wij stimuleren dat Súdwest-Fryslân nieuw elan krijgt, zodat er niet meer bezuinigd hoeft te worden. Bijvoorbeeld een wedstrijd onder ondernemers houden: “wie heeft het beste idee?”. Door anders te denken kun je de inkomstenkant verhogen. Zoek naar koppelkansen en denk aan de duurzaamheidsambitie, $1+1 = 3$. De kunst is om er een continue proces van te maken;
- We moeten de economie stimuleren en jongeren de kans geven. Wij zijn met de Afsluitdijk de toegangspoort voor Fryslân. Daar wordt te weinig mee gedaan.
- Het is verbazingwekkend dat het bedrag (taakstelling van 1 mln voor dit thema) zo gemakkelijk gehaald is. Dit soort processen dus blijven houden!

3. Concrete voorstellen

In de nu volgende formulieren staan de concrete voorstellen benoemd zoals die door het expertteam zijn geformuleerd.

BEZUINIGINGSVOORSTELLEN THEMA 6 Beheer leefomgeving & Sport	
Verminderen aantal buurtsportcoaches	Nummer voorstel 1
Voorstel Verminderen van het aantal buurtsportcoaches van 13 naar 4.	Past het voorstel in de visie? Ja, meer regierol, minder uitvoering
Uitwerking De buurtsportcoaches beperken zich meer tot een regierol. De uitvoerende rol die momenteel ook wordt opgepakt, komt daarmee te vervallen. Hierdoor kan het aantal buurtsportcoaches worden teruggebracht van 13 naar 4.	
Onderbouwing De experts zijn van mening dat hier ook duidelijk een meer regievoerende rol voor de gemeente ligt, waarbij de uitvoering veel meer wordt overgelaten aan verenigingen/sporters/maatschappelijk middenveld. In de gemeenschap zijn meestal wel "trekkers en doeners" aanwezig. Zij weten de wegen wel te bewandelen om aan informatie te komen en dit in een technisch- en financieel onderbouwd plan te vertalen. Dus niet meteen 'helpen' maar meer ruimte laten voor eigen initiatieven, zoals ook Pieter Winsemius aanhaalde. Door een verschuiving in het takenpakket (van uitvoering naar regie) en het werken van aanbod-gestuurd naar vraag-gestuurd kan het aantal buurtsportcoaches met twee derde worden verminderd. Een buurtsportcoach kost de gemeente netto € 30.000 (loonkosten € 50.000 en -40% Rijksvergoeding). Wanneer het aantal buurtsportcoaches wordt teruggebracht van 13 naar 4 levert dit de gemeente een besparing op van $9 \times € 30.000 = € 270.000$. Het activiteitenbudget kan komen te vervallen. Dit kan worden gebruikt ter compensatie van de bijdrage van derden die ook komt te vervallen.	
Reactie interne organisatie De werkzaamheden van de buurtsportcoach, het bereik van de buurtsportcoaches en de effecten van die werkzaamheden van de buurtsportcoaches zijn onmisbaar in de gemeente SWF. De buurtsportcoaches zijn verantwoordelijk voor: <ul style="list-style-type: none">• Organiseren van sportstimuleringsprojecten voor alle inwoners van de gemeente SWF;• Verbeteren kwaliteit bewegingsonderwijs en het stimuleren van sporten & bewegen op en rondom scholen;• Ondersteunen van de brede scholen bij het organiseren van naschoolse activiteiten op het gebied van sport, bewegen & spelen en cultuur;• Ondersteunen sportverenigingen; Door de huidige inzet lijken positieve bewegingseffecten behaald te zijn. Verenigingen en scholen zijn positief over de inzet van de buurtsportcoach. Als het aantal buurtsportcoaches drastisch wordt verminderd zal er geen sprake meer zijn van deze breed ingezette effecten. Juist omdat er te weinig initiatieven vanuit de samenleving komen, is landelijk de buurtsportcoach in gezet. VOOR MEER INFORMATIE ZIE DE REACTIENOTA.	

Maatschappelijke effecten / gevolgen/ rendement

De buurtsportcoaches in de huidige opzet:

- Jagen nieuwe initiatieven op gebied van sport aan;
- Ondersteunen bewegingsonderwijs op basisscholen;
- Geven de jeugd mogelijkheden om kennis te maken met sport;
- Zorgen voor sportactiviteiten voor jeugd in de vakantieperiode.

Zorgverzekeraar Friesland en de GGD geven aan dat zij positieve effecten op overgewicht en de gezondheidstoestand van kinderen in SWF merken. Bij de ontwikkelingen in het sociaal domein wordt sport en bewegen steeds meer als middel ingezet en de BSC zijn daar een onmisbare schakel in.

De meer 'onzichtbare effecten' van het werk van de Buurtsportcoaches: het bereiken van bijvoorbeeld jeugd in achterstandswijken en mensen met een beperking en/of chronische aandoening; maatschappelijke betrokkenheid wordt vergroot door de aanwezigheid van de BSC.

Genoemde activiteiten en effecten moeten worden opgepakt door de mienskip zelf (verenigingen en scholen). De buurtsportcoach heeft nog slechts een rol als aanjager.

Als het aantal buurtsportcoaches wordt verminderd, loopt de gemeente minder risico ingeval de Rijksoverheid op termijn besluit om de financiering van Buurtsportcoaches stop te zetten.

De sociaal-maatschappelijke effecten van de buurtsportcoaches worden door het expertteam wel waardevol geacht. Wellicht is verschuiving van middelen, c.q. een bijdrage vanuit het Sociaal Domein mogelijk.

Mogelijke besparing in euro's: € 270.000

Financieel (cumulatief)

	Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020
Besparing	270.000			
Kosten				
Saldo	270.000			

Consequentie formatie

Risico's
Zie maatschappelijke effecten.

Voorwaarde voor invoering

Tijdpad

BEZUINIGINGSVOORSTELLEN THEMA 6 Beheer leefomgeving & Sport				
Efficiënter inplannen bedrijfsauto's			Nummer voorstel 2	
Voorstel Efficiënt inplannen/gebruik van gemeente auto's volgens flexconcept.			Past het voorstel in de visie? Efficiënt gebruik van middelen	
Uitwerking Navraag bij de fleetmanager leert dat de auto's op jaarbasis ongeveer 10.000 kilometer rijden (is 40 kilometer per dag). Bestelauto's in het openbaar bestuur rijden gemiddeld het minst van alle bestelauto's in Nederland (12.400 kilometer per jaar). Voor SWF als grootste gemeente van Nederland lijkt het dan ook redelijk om te streven naar jaarlijks 15.000 gereden kilometers per bestelauto. Hierdoor kan een derde van het aantal bestelauto's worden bespaard.				
Onderbouwing: De motorrijtuigenbelasting en het onderhoud van bestelauto's kost de gemeente ongeveer € 150.000. Een derde van deze kosten vervalt bij het afstoten van auto's.				
Belastingen		€ 30.000		
Onderhoud		€ 20.000		
Afschrijvingen		p.m.		
Enmalige opbrengst verkoop		p.m.		
Totaal		€ 50.000		
Reactie interne organisatie: Een belangrijk deel van de bestelauto's is <i>werkmaterieel</i> . Dit zijn voertuigen die voor specifieke taken in het ruimtelijk onderhoud zijn aangeschaft en ingericht. Het zijn voertuigen die worden ingezet voor reinigingstaken, groenonderhoud en technische onderhoudswerkzaamheden op locatie. Daarnaast zijn er een aantal voertuigen ingericht voor het rondbrengen van post, voor het toezicht houden op het onderhoudswerk wat aannemers uitvoeren en staat van kwaliteit van de openbare verlichting en bestrating en voor toezichthoudende taken (handhaving en geluidmeetdienst), de buurtsportcoaches en de piket rampenbestrijding. Deze auto's kunnen gezien worden als het "gereedschap" wat nodig is omdat men anders geen afval kan inzamelen, niet kan strooien, niet op verschillende plekken aan de slag kan in het groen of borden kan plaatsen. Als je die auto's weghaalt kunnen mensen hun werk niet doen en kost dat de gemeente geld. VOOR MEER INFORMATIE ZIE DE REACTIENOTA.				
Maatschappelijke effecten / gevolgen/ rendement: Op piekmomenten kan het voorkomen dat er geen auto beschikbaar is. Een opzichter/handhaver zal hier rekening mee moeten houden bij zijn/haar dagplanning. Dit past in het beeld van de ontwikkeling rond het flexconcept bij werkplekken. Een slimme inrichting van de auto's waarbij ambtenaren gemakkelijk hun werkmaterieel in en uit kunnen laden past hier bij. De expertgroep baseert haar zoekrichting op basis van haar waarneming in IJlst. Dit is slechts een klein deel van het totale wagenbestand (20 van de totaal 129 auto's). Aandachtspunten: Er moet rekening worden gehouden met overige ontwikkelingen zoals regiegemeente (zie andere besparingsvoorstellen), centrale huisvesting, e.a.. Deze ontwikkelingen kunnen er voor zorgen dat het te besparen bedrag nog fors op kan lopen. Wel moet er voor worden gewaakt dat in de besparing dubbeltellingen ontstaan. De besparing kan samenvallen met het voorstel om onderhoudstaken uit te besteden. Hierdoor zullen ook minder auto's nodig zijn.				
Mogelijke besparing in euro's: € 50.000				
Financieel (cumulatief)				
	Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020

Bezuinigingsdialoog

Besparing	50.000			
Kosten	0			
Saldo	50.000			

Consequentie formatie	Risico's
Voorwaarde voor invoering	Tijdpad

BEZUINIGINGSVOORSTELLEN THEMA 6 Beheer leefomgeving & Sport				
Uitbesteden onderhoud rotondes			Nummer voorstel 3	
Voorstel Het onderhoud aan gemeentelijke rotondes wordt uitbesteed aan (groen)bedrijven, die een rotonde ‘adopteren’, het onderhoud volledig op zich nemen en zichzelf daarmee kunnen profileren.			Past het voorstel in de visie? De gemeente heeft nog slechts een faciliterende rol, de mienskip trekt meer naar zich toe.	
Uitwerking De gemeente heeft geen onderhoudskosten meer aan rotondes en lokale bedrijven kunnen zich profileren. Met name hoveniers zullen zichzelf willen overtreffen bij het inrichten en onderhoud van rotondes. De gemeente kan zich beperken tot de regierol, door het vaststellen van minimale eisen. Zo hoeft de gemeente niet meer op detailniveau het openbaar groen te onderhouden. Ook de toeristische ondernemers hebben middels de bezuinigingsdialoog aangegeven graag een kwaliteitsslag te maken in de rotondes en hebben hetzelfde voorstel gedaan.				
Onderbouwing: Er zijn 36 rotondes in de gemeente, die ieder € 1.000,- per jaar aan onderhoud kosten. Dit levert een totale besparing van € 36.000, waarbij alle rotondes, dus ook die in het buitengebied, worden geadopteerd door commerciële partijen.				
Reactie interne organisatie: In 2016 is er een visie en een meerjaren uitvoeringsplan rotondes vastgelegd. In 2014 zijn er raadsvragen gesteld of bedrijven rotondes kunnen adopteren. Het college heeft dit afgewezen met als belangrijkste redenen dat de huidige beeldkwaliteit van rotondes al goed is en dat er voor bedrijven voldoende andere mogelijkheden zijn om zich te promoten. Het is mogelijk om het huidige beleid bij te stellen en een deel van de rotondes te voorzien van bescheiden reclame uitingen. De voorkeur gaat uit om de rotondes zelf te blijven onderhouden anders gaat dit voorstel ten koste van de Sociale Return (schrappen banen Empatec). Een ander argument is dat rotondes ook voor de eigen dienst de paradepaardjes zijn en een vaktechnische uitdaging. Zeker in een tijd dat er veel groen wordt omgevormd als gevolg van bezuinigingen. Op deze manier houden we ‘kosteloos’ regie op de beeldkwaliteit en uitvoering. VOOR MEER INFORMATIE ZIE REACTIENOTA.				
Maatschappelijke effecten / gevolgen/ rendement: De bedrijven die een rotonde adopteren mogen een sponsorbord op de rotonde plaatsen. De expertgroep ziet geen bezwaren op het gebied van verrommeling of extra afleiding in het verkeer, gezien de huidige inrichting van de openbare ruimte en de snelheidsbeperkende werking van rotondes. De recent door het college vastgestelde visie over rotondes is strijdig met de visie van de expertgroep. De visie van het college moet derhalve worden herzien.				
Mogelijke besparing in euro's: € 36.000				
Financieel (cumulatief)				
	Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020
Besparing	36.000			
Kosten	0			

Bezuinigingsdialoog

Saldo	36.000		
Consequentie formatie		Risico's	
Voorwaarde voor invoering		Tijdpad	

	In te vullen door experts
	Niet invullen / in te vullen door de gemeente Súdwest-Fryslân

BEZUINIGINGSVOORSTELLEN THEMA 6 Beheer leefomgeving & Sport											
Prestatiebestek wegen	Nummer voorstel 4										
Voorstel Uitgangspunt is een driejarig prestatiebestek waarbij het gewenste resultaat, door de gemeente vastgesteld, wordt bereikt. Hierbij wordt de mogelijkheid aan aannemers geboden, om hun kennis en creativiteit in eventuele alternatieven aan te geven. Ook kunnen hierin onderhoud verlengende maatregelen worden betrokken.	Past het voorstel in de visie? Wegenonderhoud is een kerntaak van de gemeente. Het (voor)schrijven van hoe dat moet is dat niet.										
Uitwerking De gedachte is, dat de gemeente het eindresultaat (asfalt en elementen) in de markt zet en de aannemer aan laat geven hoe hij dit denkt te bereiken. De gemeente bespaart zo de kosten van het <i>maken</i> van het bestek en hoeft deze alleen nog maar te <i>beoordelen</i> . Door dit voor drie jaar in de markt te zetten, hoeft deze beoordeling niet jaarlijks plaats te vinden maar slechts driejaarlijks. Bij een langere contractperiode ontstaat meer omzetzekerheid voor de aannemer en die zal hierdoor genegen zijn om het onderhoud tegen een lagere prijs uit te voeren. Uiteraard hebben we hier te maken met aanbestedingsregels. De opdrachten kunnen echter zo weggezet worden dat ook inzet van lokale aannemers mogelijk blijft.											
Onderbouwing: <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 80%;">Van maken bestekken naar beoordelen bestekken (uitbesteed aan derden)</td> <td style="text-align: right;">€ 150.000</td> </tr> <tr> <td>Van jaarlijkse naar driejaarlijkse bestekken+toezicht (uitbesteed aan derden)</td> <td style="text-align: right;">€ 50.000</td> </tr> <tr> <td>Aanbestedingsvoordeel bij driejaarlijkse aanbesteding (3%)</td> <td style="text-align: right;">€ 150.000</td> </tr> <tr> <td>Besparing ambtelijke uren</td> <td style="text-align: right;"><u>p.m.</u></td> </tr> <tr> <td>Totaal</td> <td style="text-align: right;">€ 350.000</td> </tr> </table>		Van maken bestekken naar beoordelen bestekken (uitbesteed aan derden)	€ 150.000	Van jaarlijkse naar driejaarlijkse bestekken+toezicht (uitbesteed aan derden)	€ 50.000	Aanbestedingsvoordeel bij driejaarlijkse aanbesteding (3%)	€ 150.000	Besparing ambtelijke uren	<u>p.m.</u>	Totaal	€ 350.000
Van maken bestekken naar beoordelen bestekken (uitbesteed aan derden)	€ 150.000										
Van jaarlijkse naar driejaarlijkse bestekken+toezicht (uitbesteed aan derden)	€ 50.000										
Aanbestedingsvoordeel bij driejaarlijkse aanbesteding (3%)	€ 150.000										
Besparing ambtelijke uren	<u>p.m.</u>										
Totaal	€ 350.000										
Reactie interne organisatie: Wat willen we bereiken voor het onderhoud van de wegen? Heel simpel zo goed mogelijk onderhouden wegen tegen de laagste maatschappelijke kosten. Dit is ook gelijk een dilemma, aannemers willen geld verdienen en de gemeente zo weinig mogelijk uitgeven. Dit is een spel en zal ook altijd een spel blijven tussen opdrachtgever en opdrachtnemer. Met de huidige werkwijze wil de gemeente juist zoveel mogelijk samen werken met lokale aannemers. Met een prestatiebestek is er minder (vaak) kans op werk voor lokale aannemers gelet op de noodzaak voor Europese aanbestedingen. De raad heeft juist de wens uitgesproken om te werken met lokale aannemers. VOOR MEER INFORMATIE ZIE REACTIENOTA.											
Maatschappelijke effecten / gevolgen/ rendement: Wegenonderhoud is een gemeentelijke taak en de gemeente is en blijft dan ook aansprakelijk, wanneer dit niet goed wordt uitgevoerd. De gemeente stelt ook nu al als eis aan aannemers, dat zij beschikken over een goede aansprakelijkheidsverzekering. Mocht de gemeente aansprakelijk worden gesteld voor slecht wegenonderhoud dan kan de gemeente op haar beurt de aannemer aansprakelijk stellen. Wanneer het schrijven van bestekken wordt overgelaten aan aannemers, verdwijnt deze expertise bij de gemeente. Hierdoor kan de gemeente op kennisachterstand komen ten opzichte van aannemers. Dit wordt door de experts niet als probleem gezien omdat: <ul style="list-style-type: none"> • Het maken van bestekken wordt al grotendeels uitbesteed aan ingenieursbureaus; • Deze kennis niet bij de gemeente hoort te zitten, het is geen kerntaak; • Onder druk van de concurrentie zullen aannemers de beste oplossing voor de gemeente aanbieden; • Het beoordelen van de bestekken blijft wel gemeentelijke expertise; • De gemeente blijft bovendien minder snel hangen in oude patronen en ideeën. 											

Mogelijke besparing in euro's: € 350.000				
Financieel (cumulatief)				
	Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020
Besparing		350.000		
Kosten		0		
Saldo		350.000		
Consequentie formatie			Risico's	
Voorwaarde voor invoering			Tijdpad	

	In te vullen door experts
	Niet invullen / in te vullen door de gemeente Súdwest-Fryslân

BEZUINIGINGSVOORSTELLEN THEMA 6 Beheer leefomgeving & Sport	
Groenonderhoud in beheer kernen	Nummer voorstel 5
<p>Voorstel Gemeente beperkt zich tot de regierol; de uitvoering van het groenonderhoud wordt gedaan door derden, deel uitmakend van de mienskip. Het beleid, de controle en eventueel calamiteiten blijven de verantwoordelijkheid van de gemeente. De verhouding tussen markt en gemeente in de uitvoering is momenteel 1/3^e markt tegenover 2/3^e gemeente. Die verhouding moet drastisch veranderen, richting 90%/10%. In de gemeente Epe, Zwolle en Hilversum is dit concept succesvol ingevoerd.</p>	<p>Past het voorstel in de visie? De gemeente heeft nog slechts een faciliterende rol, de mienskip trekt meer naar zich toe.</p>
<p>Uitwerking Het onderhoud van het groen in kernen wordt uit handen gegeven aan de kernen zelf. Hiervoor wordt een taakstellend budget beschikbaar gesteld dat 10% lager ligt dan de gemeentelijke uitgaven. Als de kernen kans zien om dit met de inzet van vrijwilligers en inhuur van partijen voor een nog lager bedrag uit te voeren, mag de kern het resterende bedrag gebruiken voor het realiseren of in stand houden van voorzieningen in de kern.</p> <p>Partijen hierbij zijn in de kleinere kernen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dorpsbelangen, 'duurzaamheidswerkgroepen', coöperaties; • Vrijwilligers; • Boeren; • Fryske Gea (buitengebied); • Staatsbosbeheer (buitengebied). <p>Zij kunnen dit organiseren met lokale (of regionale) ondernemers. Dit komt het draagvlak ten goede.</p> <p>Partijen hierbij zijn in de grotere kernen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lokale aannemers, die waar mogelijk wijkverenigingen/wijkposten in kunnen schakelen. <p>Per kern/cluster moet worden bekeken hoe de 'groenonderhoudsorganisatie' wordt ingevuld en op welke termijn dit haalbaar is.</p> <p>De gemeente stelt een basispakket eisen op, bijvoorbeeld:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Beeldkwaliteit, • Tevredenheid bewoners, • Ontwikkeling biodiversiteit, • Extra prestatie boven minimum eis, • Social return. <p>Hierdoor kan het onderhoud vrijelijk, op eigen en lokale wijze worden ingevuld.</p> <p>Bovenstaande betekent dat de gemeente zelf geen groenonderhoud meer uitvoert. De ambtenaren komen in dienst van de aannemers of opereren onder aansturing van wijkpanels. Ditzelfde geldt voor de bij de gemeente gedetacheerde medewerkers groen van Empatec. Ook het (gekorte) budget gaat naar de aannemers en wijkpanels. Gemeente ziet erop toe dat aan het basispakket eisen wordt voldaan en handhaaft hierop.</p>	
<p>Onderbouwing: Inzet is een besparing van 10% op het groenonderhoud. Deze besparing zal gerealiseerd worden door een efficiëntere inzet van medewerkers, minder machines en minder bedrijfsauto's, bij de opzet van de 'groenonderhoudsorganisaties' vanuit de kernen. De kostenpost voor Openbaar groen, parken en bossen bedraagt op begrotingsbasis 4,4 miljoen euro. (Bermen en onkruidbestrijding buiten beschouwing gelaten). De besparing bedraagt naar dus naar verwachting 10% van € 4.400.000 is € 440.000.</p>	

Reactie interne organisatie:

Burgerparticipatie

Onderzoek naar burgerparticipatie bij het onderhoud van kapitaalgoederen in Súdwest-Fryslân wijst uit, dat de Mienskip kiest voor een adviserende rol. Gebleken is dat vrijwilligers wel tijd hebben voor overleg met de gemeente maar tegelijk waarschuwen voor een te grote belasting van vrijwilligers. Veel dorpen en wijken willen geen regulier onderhoud uitvoeren, maar op specifieke onderdelen wel aanvullen. Kortlopende en incidentele initiatieven zoals bijvoorbeeld een dag zwerfvuil ruimen, verkeersborden en bruggen schoonmaken, werken vaak prima. Dit geldt vaak niet voor periodieke of langlopende onderhoudsverplichtingen.

Zelf doen of uitbesteden?

Uit een recente benchmark blijkt dat de kostprijs van het groen (mix van zelf doen en uitbesteden) bij Súdwest-Fryslân 8,8 % lager ligt dan de deelnemende gemeenten (45 grote gemeenten, inclusief regie gemeenten).

VOOR MEER INFORMATIE ZIE REACTIENOTA.

Maatschappelijke effecten / gevolgen/ rendement:

Kernen kunnen door zelfwerkzaamheid en slim samenwerken (met commerciële partijen) geld besparen op het verkregen budget (dat al 10% lager ligt dan het huidige), dat vervolgens ten goede komt aan de directe eigen leefomgeving. Een dergelijk model kan zorgen voor meer verbondenheid in kernen.

Als minimum onderhoudsniveau moet gelden, dat er geen gevaarlijke situaties mogen ontstaan.

Het onderhoud wordt bij bovenstaand concept uit handen gegeven. De gemeente is derhalve niet verantwoordelijk voor achterstallig onderhoud.

Mogelijke besparing in euro's: € 440.000

Financieel (cumulatief)

	Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020
Besparing		440.000		
Kosten		pm		
Saldo		440.000		

Consequentie formatie

Risico's

Voorwaarde voor invoering

Tijdpad

	In te vullen door experts
	Niet invullen / in te vullen door de gemeente Súdwest-Fryslân

BEZUINIGINGSVOORSTELLEN THEMA 6 Beheer leefomgeving & Sport				
Subsidie voor Regionaal Talentencentra laten vervallen			Nummer voorstel 6	
Voorstel De subsidie voor Regionaal Talentencentra voor Volleybal en Zeilen laten vervallen.			Past het voorstel in de visie? Ja, betreft geen gemeentelijke taak.	
Uitwerking De bijdrage van € 50.000 aan de Talentencentra voor Volleybal en Zeilen worden niet meer door de gemeente verstrekt.				
Onderbouwing: Dit is geen taak van de gemeente. Hier geldt het motto: de gebruiker betaalt. De sporters c.q. sportbonden kunnen zelf de kosten voor dergelijke centra dragen. Nu komt de vraag op: Waarom wel voor deze sporten en niet voor andere sporten?				
Reactie interne organisatie: Regionaal Training Centrum voor zeilen Het RTC Zeilen is een erkend Regionaal Training Centrum wat i.s.m. Topsport Noord en KWS (Sneek) wordt georganiseerd om jonge talenten uit het hele Noorden te faciliteren in hun opleiding tot topzeiler. Dit vanuit de visie dat talentontwikkeling in de regio de link vormt tussen breedtesport en topsport en op die manier veel meer kansen biedt aan jonge sporters om te excelleren in datgene waar ze goed in zijn. De extra ondersteuning vanuit de gemeente blijft erg belangrijk omdat daarmee een professionele trainer de groep kan begeleiden, deze trainer en de organisatie wordt ook ingezet bij het project om zeilen bij schoolkinderen bekend te maken. De werkelijke bijdrage van de gemeente is 7% van de totale begroting waarmee is aangetoond dat verreweg het grootste deel door de RTC organisatie (Topsport Noord, NOC*NSF, sportbond, KWS en sporters zelf) wordt opgebracht. Alle trainingen binnen het RTC zijn toegankelijk voor alle talenten uit Friesland, onafhankelijk bij welke vereniging ze lid zijn en voor allen geldt een zelfde eigen bijdrage . Regionaal Training Centrum voor volleybal Het RTC Volleybal staat onder supervisie van de Nederlands Volleybal Bond (Nevobo). Er wordt nadrukkelijk samenwerking gezocht met verenigingen in de omgeving die zich bezig houden met talentontwikkeling. Er blijken veel talenten en topsporters in de gemeente Súdwest-Fryslân te wonen. Waarvan bijna <u>een kwart in het volleybal</u> (bron: lijst sporttalenten en topsporters van Topsport Noord, mei 2012). Mee door de aanwezigheid van VC Sneek als landskampioen Dames, is de keuze om deel te nemen in het RTC Volleybal een bijna logische stap. VOOR MEER INFORMATIE ZIE REACTIENOTA.				
Maatschappelijke effecten / gevolgen/ rendement: De voorbeeldfunctie en positieve effecten van topsporters uit de regio zal minder worden.				
Mogelijke besparing in euro's: € 50.000				
Financieel (cumulatief)				
	Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020

Bezuinigingsdialoog

Besparing		50.000		
Kosten				
Saldo		50.000		

Consequentie formatie	Risico's
Voorwaarde voor invoering	Tijdpad

BEZUINIGINGSVOORSTELLEN THEMA 6 Beheer leefomgeving & Sport					
Kritisch kijken naar sportsubsidies	Nummer voorstel 7				
Voorstel Afschaffen van de structurele sportsubsidies, in combinatie met het instellen van een fonds voor goede sportinitiatieven.	Past het voorstel in de visie? Ja, zelfredzaamheid				
Uitwerking De structurele sportsubsidies worden afgeschaft. Wel wordt er een fonds ingesteld voor goede sportinitiatieven voor een bedrag van € 25.000. Te denken valt aan evenementen, g-sport, enz.					
Onderbouwing: Subsidies mogen ingezet worden om iets te stimuleren, maar niet om een vereniging levensvatbaar te maken of te houden.					
In de begroting is opgenomen voor sportsubsidies					
Vitalisering:	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: right;">nu</td> <td style="text-align: right;">voorstel</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">€ 25.000</td> <td style="text-align: right;">€ 0</td> </tr> </table>	nu	voorstel	€ 25.000	€ 0
nu	voorstel				
€ 25.000	€ 0				
Opleiding kader:	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: right;">€ 25.000</td> <td style="text-align: right;">€ 0</td> </tr> </table>	€ 25.000	€ 0		
€ 25.000	€ 0				
Sportevenementen:	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: right;">€ 14.000</td> <td style="text-align: right;">€ 25.000</td> </tr> </table>	€ 14.000	€ 25.000		
€ 14.000	€ 25.000				
Sporttechnisch kader gymverenigingen:	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: right;">€ 10.000</td> <td style="text-align: right;">€ 0</td> </tr> </table>	€ 10.000	€ 0		
€ 10.000	€ 0				
Totaal	<table border="0"> <tr> <td style="text-align: right;">€ 74.000</td> <td style="text-align: right;">€ 25.000</td> </tr> </table>	€ 74.000	€ 25.000		
€ 74.000	€ 25.000				
Besparing: € 49.000.					
Wat betreft het sporttechnisch kader, dit ofwel doorvoeren voor alle verenigingen in de gemeente ofwel afschaffen.					
Reactie interne organisatie: De term “structureel” werkt hier verwarrend, het suggereert dat sportverenigingen er structureel recht op hebben. Dat is sinds 2014 niet meer het geval. Ze moeten er iets voor doen (vrijwilligers opleiden, een plan bedenken om meer vitaal te worden of een sportevenement organiseren). De enige nog structurele subsidie is de subsidie in de werkgeverslasten van de gymnastiekverenigingen. In de Beleidsnota Sport en Bewegen 2013-2016 is onderkend dat bij het afschaffen van de jeugdsportsubsidies het onzeker was of de gymverenigingen voldoende maatregelen zouden kunnen treffen het verlies aan deze inkomsten op te lossen. Het heeft uiteindelijk geresulteerd in het invoeren van voornoemde structurele subsidieregeling. We onderschrijven de maatschappelijke effecten bij het afschaffen van de sportsubsidies. De kleinere verenigingen zullen (nog) meer gaan samenwerken of ze gaan fuseren. Ook zullen ze nog meer op zoek moeten naar andere financieringsbronnen zoals sponsoring of het verhogen van de contributies.					
VOOR MEER INFORMATIE ZIE REACTIENOTA.					
Maatschappelijke effecten / gevolgen/ rendement: De zelfredzaamheid wordt bevorderd.					
Dit kan betekenen dat kleinere verenigingen wellicht genoodzaakt zullen zijn om samen te werken/te fuseren met andere/grotere verenigingen en om meer te werken met sponsoring.					
Mogelijke besparing in euro's: € 49.000					
Financieel (cumulatief)					

Bezuinigingsdialoog

	Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020
Besparing	49.000			
Kosten				
Saldo	49.000			
Consequentie formatie			Risico's	
Voorwaarde voor invoering			Tijdpad	

4. Nog uit te werken voorstellen

In de nu volgende formulieren staan de nog uit te werken voorstellen benoemd zoals die door het expertteam zijn geformuleerd. In de beschikbare tijd konden deze voorstellen niet concreet genoeg worden gemaakt.

Naar de mening van de experts zal het de moeite zeker lonen om deze voorstellen te concretiseren en uit te voeren.

BEZUINIGINGSVOORSTELLEN THEMA 6 Beheer leefomgeving & Sport				
Clustering sportverenigingen/accommodaties			Nummer voorstel 8	
Voorstel Verenigingen de keuze voorleggen: <ul style="list-style-type: none"> • Of samenwerking/fusie tussen (te kleine) verenigingen, waardoor sportvelden/complexen kunnen vervallen; • Of zelfstandig blijven op het eigen sportcomplex en het complex in eigen beheer nemen. De gemeente stoot het sportcomplex dus af en heeft geen kosten meer aan beheer en onderhoud. 			Past het voorstel in de visie? Ja, zelfredzaamheid en duurzaamheid.	
Uitwerking Er zal de komende tijd moeten worden onderzocht welke verenigingen geclusterd kunnen worden en welke besparingen dit op gaat leveren. Dit geldt voor zowel de binnen-als de buitensporten. Deze ontwikkeling past ook binnen het toekomstige sportbeleid.				
Onderbouwing Veel sportcomplexen worden door de kleine verenigingen niet optimaal benut. Daarnaast zijn er een groot aantal kleine sportverenigingen, die te maken hebben met dalende ledenaantallen en moeite hebben het hoofd boven water te houden. Het lijkt een win-winsituatie om de (kleinere) verenigingen te laten samenwerken of -voegen, zodat veerkrachtige verenigingen ontstaan, het aantal sportcomplexen drastisch kan verminderen en er kwalitatief goede sportvoorzieningen geboden kunnen worden.				
Reactie interne organisatie p.m.				
Maatschappelijke effecten / gevolgen/ rendement p.m.				
Mogelijke besparing in euro's: €				
Financieel (cumulatief)				
	Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020
Besparing				
Kosten				
Saldo				
Consequentie formatie			Risico's	

Bezuinigingsdialoog

Voorwaarde voor invoering

Tijdpad

BEZUINIGINGSVOORSTELLEN THEMA 6 Beheer leefomgeving & Sport				
LED-verlichting			Nummer voorstel 9	
Voorstel Het verdient de aanbeveling om alle verlichting in de gehele gemeente eens te laten onderzoeken op de mogelijkheden van besparing door LED-verlichting, waarbij verder gekeken wordt dan straat- en sporthalverlichting. Volgens de experts is hier nog veel winst te behalen.			Past het voorstel in de visie? Ja, zorg voor duurzame oplossingen.	
Uitwerking Nader uit te werken.				
Onderbouwing p.m.				
Reactie interne organisatie p.m.				
Maatschappelijke effecten / gevolgen/ rendement p.m.				
Mogelijke besparing in euro's: €				
Financieel (cumulatief)				
	Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020
Besparing				
Kosten				
Saldo				
Consequentie formatie			Risico's	

Bezuinigingsdialoog

Voorwaarde voor invoering

Tijdpad

BEZUINIGINGSVOORSTELLEN THEMA 6 Beheer leefomgeving & Sport				
Onderhoud gebouwen			Nummer voorstel 10	
Voorstel Er kan bespaard worden op het onderhoud van gemeentelijke gebouwen. Afstoten van gebouwen levert daarbij slechts eenmalig iets op maar zorgt wel voor structureel lagere onderhoudskosten.			Past het voorstel in de visie? Ja, kijk naar gemeentelijke taken.	
Uitwerking Verschillende onderzoeksrichtingen worden meegegeven: <ul style="list-style-type: none"> • Ketensamenwerking; • Door het werken met bijvoorbeeld prestatiebestekken of het clusteren van werkzaamheden (en daarmee Europese aanbesteding) kunnen voordelen behaald worden op het gebied van onderhoudskosten; • Op het gebied van herbestemming: Prijsvragen uitschrijven. Deze gebouwen heeft de gemeente, wie heeft er een plan voor? <p>Daarnaast zal de gemeente een visie moeten hebben op gemeentelijk vastgoed. Het opstellen van “kruisjeslijsten” voor onderhoud moet beleid worden binnen de gemeente.</p>				
Onderbouwing Nog niet voldoende concreet om een besparingsbedrag aan te geven.				
Reactie interne organisatie p.m.				
Maatschappelijke effecten / gevolgen/ rendement p.m.				
Mogelijke besparing in euro's: €				
Financieel (cumulatief)				
	Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020
Besparing				
Kosten				
Saldo				

Bezuinigingsdialoog

Consequentie formatie	Risico's
Voorwaarde voor invoering	Tijdpad

BEZUINIGINGSVOORSTELLEN THEMA 6 Beheer leefomgeving & Sport				
Privatiseren zwembaden			Nummer voorstel 11	
Voorstel Voor elk gemeentelijk zwembad een stichting oprichten. Deze stichting zorgt voor de vrijwilligers in het zwembad. De stichting werkt samen met een exploitant. Op deze manier is het voor de exploitant mogelijk om met een lagere subsidie toch het zwembad te exploiteren.			Past het voorstel in de visie? Ja, zelfredzaamheid	
Uitwerking In samenwerking tussen Gemeente en Mienskip ontstaan mooie initiatieven omtrent de exploitatie van gemeentelijke zwembaden. Dit betreft de zwembaden in Witmarsum en recentelijk ook in Workum en Bolsward. Het idee is om deze nieuwe manier van samenwerking voor alle gemeentelijke zwembaden toe te passen.				
Onderbouwing Samenwerking tussen gemeente en Mienskip op het gebied van zwembaden moet worden geïntensiveerd. Met name bij het gemeentelijk zwembad in Sneek zijn nog grote slagen te maken. Gezien de langlopende contracten hier tussen de exploitant en de gemeente zal dit enkele jaren vergen.				
Reactie interne organisatie p.m.				
Maatschappelijke effecten / gevolgen/ rendement p.m.				
Mogelijke besparing in euro's: €				
Financieel (cumulatief)				
	Jaar 2017	Jaar 2018	Jaar 2019	Jaar 2020
Besparing				
Kosten				
Saldo				
Consequentie formatie			Risiko's	

Bezuinigingsdialoog

Voorwaarde voor invoering

Tijdpad

